

KAAVOITUKSEN JA RAKENTAMISEN LUPIEN SUJUVOITTAMINEN – TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTTI

Eriävä mielipide

Eriävän mielipiteen perusteena haluan esiintuoda pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelmaan sisältyviä kirjauksia, joihin liittyvistä asioista säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa ja jotka olisi tullut toimeenpanna työryhmän työssä.

Seuraavat tavoitteet on työryhmän työssä jääneet osin tai täysin toteutumatta.

- Maankäyttö- ja rakennuslakia uudistetaan rakentamismahdollisuuksien helpottamiseksi: lyhennetään päätösprosessia muun ohella valitusmenettelyjä muuttamalla
- ELY-keskusten rooli kaavoitus- ja rakentamisasioissa muutetaan konsultoivaksi
- ELY-keskusten valitusoikeutta kaavapäätöksistä rajoitetaan
- Viranomaisten keskinäisten valitusten määrä minimoidaan esimerkiksi ennakkoneuvottelumenettelyllä
- Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus
- Viranomaisprosessille asetetaan kaavoitusprosessissa, mukaan lukien YVA, sitovat käsitteilyajat

Työryhmän varsinaisessa asettamispäätöksessä (YM19:00/2015) todetaan lisäksi työryhmän työn taustaksi hallitusohjelmasta seuraavaa:

- Sujuvoitetaan lupa- ja valitusprosessit ja annetaan niitä koskeva palvelulupaus.
- Viranomaisten keskinäisten valitusten määrä minimoidaan esimerkiksi ennakkoneuvottelumenettelyllä.

Työryhmän varsinaisessa tehtävänannossa on todettu, että uudistuksella lyhennetään kaavoituksen ja rakentamisen päätösprosesseja.

ELY-keskusten valitusoikeus

Hallitusohjelman kirjausta tulee tulkita siten, että ELY-keskusten roolin muuttaminen konsultoivaksi tarkoittaa ELY-keskusten valitusoikeuden poistamista kokonaan. Työryhmän esitys ELY-keskusten valitusoikeuden rajoittamisesta on joka tapauksessa täysin riittämätön.

ELY-keskusten tehtävien muuttamista esityksen 18§:n mainitsemalla tavalla ELY:jen ohjaus- ja valvontatehtäviä rajaten voidaan pitää hyvänä ja myös esitettyä viranomaisneuvottelujen vähentämistä. Rajaus ELY:jen valvontatehtävien laajuudesta tulee kuitenkin rajoittaa koskemaan vain valtakunnallisia asioita.

Esityksen mukaan valitusoikeus, joka 191-193§:ssä määräytyy MRL 18§:n toimialaan kuuluiin asioihin, ”vaikutuksiltaan valtakunnalliset ja merkittävät maakunnalliset asiat” voi joh-

taa tulkintaongelmiin. Muutoksen sisältö määräytyy vasta oikeuskäytännön kautta. Ottaen huomioon myös ELY-keskuksista annettu laki ja sen 3 § on mahdollista, ettei ELY-keskusten asema valittajana vähene juurikaan. Hallitusohjelmassa tavoiteltu valitusten vähentäminen ei tule toteutumaan.

Mikäli valitusoikeutta rajoitettaisiin esityksessä mainitulla tavalla MRL 18§:ssä mainittujen tehtävien kautta, tulee valitusoikeus rajata ainoastaan valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin tai vaikutuksiltaan valtakunnallisiin asioihin.

Valitusoikeutteen liittyen on muutettu joitakin kohtia siten, että termi ”elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus” termi on korvattu termillä ”viranomainen”. Totean, että ELY on viranomainen.

Palvelulupaus ja sitovat käsittelyajat kaavoitusprosessissa

Totean, että työryhmän esitys ei sisällä hallitusohjelmassa ja asettamispäätöksessä mainittua lupaprosessia koskevaa palvelulupausa. Esitys ei myöskään sisällä hallitusohjelman mukaisesti sitovia määräaikoja viranomaiskäsittelylle kaavoitusprosessissa.

Muilta osin totean, että kaupan laatuluokitusta koskeva hallitusohjelman kirjaus ei täysin toteudu.

Työryhmän työn aikana Rakli, Kiinteistöliitto ja Rakennusteollisuus RT ry kanssa esittäneet maankäyttö- ja rakennuslakiin liittyen kirjallisesti pykäläehdotukset muutoksista, joilla hallitusohjelman mukaisia kirjauksia olisi edistetty ja työryhmän toimeksiannon mukaisia muutoksia toteutettu. Oheistan ehdotuksemme tämän eriävän mielipiteen liitteeksi ja katsomme, että ne täyttävät hallitusohjelman kirjaukset. Ehdotuksessa ei ole mukana ELY-keskusten valitusoikeudet, jotka asiat olen pyrkinyt tuomaan esiin työryhmässä ja edellä tässä lausumassa.

Anu Kärkkäinen
johtaja, elinkeinoasiat
Rakennusteollisuus RT ry